

4. Warenhuizen en winkelzaken
5. Graan
6. Hout
7. Papier
8. Koloniale producten
9. Diverse handelsbedrijven w.o. exploitatie van onroerende goederen

VII. Transport en andere dienstverlening

1. Algemeen
2. Spoorwegen
3. Tramwegen
4. Scheepvaart
5. Luchtvaart
6. Expeditie en algemeen transport, autodiensten
7. Veemen, entrepôts en pakhuizen
8. Post, telegraaf en telefoon, giro
9. Kanaalmaatschappijen
10. Diverse dienstverleningen

VIII. Hotels, restaurants en ziekenhuizen

IX. Verzekering

1. Algemeen
2. Levens- en volksverzekering
3. Brand- en inbraakverzekering
4. Ongevallenverzekering, ziekteverzekering
5. Zee- en transportverzekering
6. Diverse verzekeringen

X. Financieringsinstellingen

1. Algemeen
2. Algemeene banken
3. Middenstandsbanken
4. Hypotheek- en scheepsverbandbanken
5. Boerenleenbanken
6. Landbouw-, cultuur- en koloniale banken
7. Spaarbanken, -fondsen en -kassen, bouwkassen
8. Administratie-kantoren
9. Effectenzaken
10. Voorschot-, disconto- en afbetalingsbanken
11. Diverse financieringsinstellingen w.o. industriebanken

REPERTORIUM VAN LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE ¹⁾

TIJDSCHRIFTENREPERTORIUM

Redactie: Centrale Documentatiedienst inzake bedrijfsorganisatie N.V. (C.D.B.)

A. ACCOUNTANCY

I. ALGEMEEN

Lord Plender

Redactie — Vrij uitvoerige levensbeschrijving van Lord Plender naar aanleiding van diens overlijden op 19 Januari 1946,

A I

The Accountant 26 Jan. 1946 06

¹⁾ De letters en cijfers links onder de annotaties verwijzen naar den M.A.B.-code, de getallen rechts onder naar den C.D.B.-code. Voor verdere gegevens over den M.A.B.-code zie Systematiek van de Repertoria in dit nummer, voor verdere gegevens over den C.D.B.-code wende men zich tot den C.D.B., Waldeck Pyramontlaan 25, Amsterdam-Z.

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

Auctioneers and Estate Agents — Conversion of business into a limited liability Company

Redactie — Afschrift van een brief, waarin de secretaris van het instituut van bovengenoemde agenten aan de accountantsverenigingen verzoekt hun leden erop te wijzen, dat zij aan bovengenoemde agenten geen advies moeten geven om hun bedrijf om te zetten in een onderneming met beperkte aansprakelijkheid.

A II 1 *The Accountant* 19 Jan. 1946 986

Members returning from national service to their practices

Redactie — Voorbeeld van de voorgeschreven advertentie welke het hervatten van de praktijk door den accountant na de demobilisatie aankondigt.

A II 4 *The Accountant* 19 Jan. 1946 986

Present day value of accountancy practice

Redactie — Korte beschouwingen over ervaringen bij aan- en verkoop van accountantspraktijken. Vaak wordt driemaal het bruto-inkomen gevraagd. Gevaren, die aan den koop in een inflatieperiode verbonden zijn. Factoren, die van invloed zijn op den koopsom.

A II 1 *The Accountant* 2 Febr. 1946 986

Accountants' fees and salaries

Redactie — Correspondentie over de thans in Engeland betaalde declaraties voor accountantswerkzaamheden. De gebruikelijke vergoedingen variëren tusschen 2½ tot 3 guinea per dag voor assistenten en plm. 7 guinea voor leden van accountantsfirma's.

A II 1 *The Accountant* 2 Febr. 1946 986

Solicitors and accountants

Redactie — In een gezamenlijke verklaring van de „Law Society” en vertegenwoordigers van de beroepsorganisaties van accountants is de verhouding aangegeven waarin procureur en accountant tot elkaar staan bij het administreeën van nalatenschappen. De verklaring maakt een onderscheid tusschen het opstellen van documenten en het leveren van de gegevens. Slechts het laatste is aan den accountant toegestaan.

A II 4 *The Accountant* 2 Febr. 1946 986

III. LEER VAN DE INRICHTING

Notes on the Cohen Committee report on company law amendment

Redactie — Aanteekeningen naar aanleiding van bovengenoemd rapport. In het bijzonder worden besproken de verplichte opstelling van en te publiceren posten op de balans en verlies- en winstrekening. Vooral t.o.v. de balans worden diverse meeningen aangehaald. Bij de behandeling van de verlies- en winstrekening wordt een vergelijking gemaakt tusschen de tegenwoordig gebruikelijke en de voorgestelde opstelling.

A III 2 *The Accountants' Magazine*, Febr. 1946 856

Company law amendment

Robson, T. B. — Verslag over de voorstellen van het Cohen Committee, inzake de wijziging van de Company Act van 1929, in het bijzonder t.o.v. de jaarstukken. Allereerst worden in het kort besproken: doel en leden van het Committee, de bijdrage van het Institute of Chartered Accountants en de algemeene inhoud van het rapport. Dan wordt uitvoeriger ingegaan op den vorm en den inhoud van de jaarstukken, de verlies- en winstrekening (speciaal de posten: interest, belasting en reserves) en de balans, (indeeling, vaste en vlottende activa, afschrijvingen en reserves).

A III 2 *The Accountant* 2 Febr. 1946 856

An innovation in bankaccounts

Redactie — Korte bespreking van de vorm welke de English, Scottish and Australian Bank heeft ingevoerd voor de jaarstukken („single column method”).

A III 3 *The Accountant* 19 Jan. 1946 856

Gecombineerde reken-, tel- en schrijfmachines

Redactie — Uitvoerige behandeling van deze soort machines. Na een inleidend

overzicht wordt de praktische beteekenis in het kort aangegeven. Vrij uitvoerige machine-analyse, waarbij besproken worden: het rekenmechanisme, het telmechanisme en het schrijfmecanisme. Tenslotte volgt een behandeling van de verschillende toepassingen met het doel den lezer een indruk te geven van hetgeen met deze machines te bereiken valt. Geïllustreerd.

A III 3

De Kantoormachinegids Oct./Dec. 1945

82

Beheersopzet voor het teekeningenarchief van proefstation Delft der B.P.M.

Ijssel de Schepper, ir. J. G. — Uitvoerige schets van de organisatie van het teekeningenarchief bij genoemde instelling. Formaten, opberging, nummering, ordening naar onderwerp, geval en herkomst, toepassingbinding van complexe objecten, gevaar van duplicering daarbij, inhouds- en uiterlijke vormen, inschrijving, nummerlijsten, catalogi, opname, dood archief en vernietigen hiervan, inventarisatie, uitleening, afgiften en verzending. Enkele afbeeldingen van fiches en lijsten.

A III 3

Tijdschrift voor Efficiency en Documentatie Nr. 6, 1944/1945

843.3

De administratie van het interne leenverkeer van boeken en tijdschriften in de bibliotheek der N.V. Organon, Oss

Bergh, Mej. M. E. van den — Korte beschrijving van de in den titel genoemde administratie, waarbij afbeeldingen van de gebruikte formulieren en kaarten gegeven zijn.

A III 3

Tijdschrift voor Efficiency en Documentatie Nr. 7, 1945

843.1/843.2

De administratieve organisatie bij electriciteitsbedrijven

Maris, H. en H. J. van der Meulen — In deze serie besprekingen van de administratieve organisatie van electriciteitsbedrijven behandelen schr. achtereenvolgens de begroting en de projectie-uitbreiding, de hulp welke de statistiek hierbij moet verlenen en een voorbeeld van een organisatievorm van de administratie waarin een aansluitingssysteem wordt toegepast.

A III 3

Financieel Overheidsbeheer 15 Nov. 1945

8:832

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMEENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE.

IV. LEER VAN DEN KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

Proeve van critiek op de leer der vervangingswaarde V.

Schmidt-Degener, mr. dr. H. — De strijd om het winstbegrip moet ook op het eigenlijke economische terrein gevoerd worden. Schr. vraagt zich af, of de aanhangers van de vervangingswaardeleer ooit een begin hebben gemaakt met een werkelijk economische beschouwing van de winst. Daartoe tracht hij eenige richtlijnen voor het werkelijk-economisch begrip van de winst te trekken. Hij licht het verschil toe tusschen „economiek” en bedrijfshuishoudkunde. Geconcludeerd wordt dat de gelijkstelling van de winst en verteerbaar inkomen onaanvaardbaar is. Het probleem van de verhouding tusschen „economiek” en bedrijfshuishoudkunde is niet opgelost evenmin als het probleem van de afscheiding der begrippen huishouding, onderneming en bedrijf. In verband hiermede worden de ondernemingsdefinities van Prof. van Ketel en M. van Overeem besproken. Tenslotte wordt nog kort ingegaan op het waardebegrip van Prof. Limperg.

B a IV 1

Maandblad voor sociaal-economische wetenschappen

Maart/April 1945

515

The maintenance of real capital

Sewell Bray, F. — Bij het opmaken van de balans door den accountant moet de te volgen politiek dienstbaar gemaakt worden aan de eischen van economen. Het groote problemen is daarbij het in reële waarden uitdrukken van de boekhoudkundige uitkomsten. De aanwijzingen die het rapport van de Census of Production Committee hiertoe bevat worden even aangestipt. Hierbij blijkt het belang van de vervangingswaarde-theorie.

B a IV 1

The Accountant 16 Febr. 1946

556

Enkele beschouwingen over afschrijvingssystemen

Looff, J. P. de — Voor elf verschillende afschrijvingsmethoden (lineair, regres-

sief, annuïteit, sinking fund, taxatie, Lewin, toe-, of afname met constant bedrag, Volmer, Cole, tonnage, collectief) worden de formules ter bepaling van de afschrijvingsquote uitgewerkt. Toepasselijkheid voor gemeentebedrijven.

B a IV 6

Financieel Overheidsbeheer 15 Oct. 1945

554.4

V. LEER DER FINANCIERING

Enkele beschouwingen over de leer der financiering

Mey, Jr. J. L. — Een beschouwing over de factoren die de vermogensbehoefte van het bedrijf bepalen en den grondslag vormen voor het opstellen van een financieringsplan op langen termijn. Schr. tracht de juiste plaats van liquiditeitsbeginsel en kostenbeginsel hierbij af te bakenen en spreekt in dit verband over totale en partieele financiering.

B a V 2

Maandblad voor sociaal-economische wetenschappen

51/54. Nov. '44/Febr. 1945

151+221.39

De kaspositie der gemeente

Herpen, C. van — Schr. behandelt tamelijk uitvoerig de wijze waarop de gemeente een inzicht in de kasbehoefte krijgt en de wijze waarop de gemeente in haar kasbehoefte moet voorzien. Hij geeft eenige opstellingen voor de berekening van de credietbehoefte.

B a V 2

Financieel Overheidsbeheer 15 Dec. 1945

151:B 9

Shipping companies and secret reserves

Redactie-Critiek op een suggestie dat scheepvaartmaatschappijen geheime reserves moeten vormen. De eenige rechtvaardiging zou zijn dat de aandeelhouders, aangespoord door groote winsten of reserves dusdanige dividenden zouden eischen, dat een goede exploitatie van de hulpbronnen onmogelijk zou zijn.

B a V 6

The Certified Accountants Journal Jan. 1946

554.72

De winsten der gemeentebedrijven

Boogaarts, P. — Behandeling van de critiek op het maken van winsten door gemeentebedrijven. Deze critiek kan samengevat worden in 2 vragen: 1. zijn de bedrijfswinsten als belastingen aan te merken? 2. is levering tegen kostprijs mogelijk en gewenscht? Deze vragen worden mede aan de hand van de literatuur afzonderlijk besproken. Critiek op de opvatting van Simons. Het gemeentebedrijf moet wel commercieel beheerd worden, het maken van winst moet echter niet voorop staan. De huidige winsten staan een billijke lastenverdeling door de overheid in den weg. De gevolgen van levering tegen kostprijs.

B a V 7

Financieel Overheidsbeheer 15 Oct./15 Nov. 1945

181:B3

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

Leiding, beheer en organisatie van de onderneming

Stallaert, Dr. P. A. L. S. P. — Bespreking van de in de literatuur gebruikte terminologie t.o.v. de functies van de onderneming (Fayol, Kitze, Palewski, Goudriaan). Het verschil tusschen disponeeren en organiseren; organiseren in engeren en in ruimeren zin. Het verband tusschen ondernemersfunctie en de organisatie van de onderneming. De noodzaak om zelfs in kleinere ondernemingen den ondernemersarbeid aan te vullen met den arbeid van economische adviseurs. Het werk van specialisten voor de uitoefening van bepaalde functies van de onderneming. Waaruit bestaat het organisatiewerk? Inzichten van verschillende auteurs. Schr., meent dat deze te verichten werkzaamheden opgesomd kunnen worden hoe men de ondernemersfunctie ook beziet.

B a VI 1

Economie Nov./Dec. 1945

010.6

Overheidsbemoeïing met ondernemersovereenkomsten en met de vestiging en uitbreiding van bedrijven

Redactie — Rapporten van de Nederlandsche maatschappij voor handel en nijverheid betreffende bovengenoemde onderwerpen. De betekenis van kartels. Desiderata voor het overheidstoezicht op de kartels: gemengde toezichthoudende organen, aanmeldingsplicht, het verbindend verklaren van ondernemersovereenkomsten, eventueel ingrijpen van de overheid. Bedrijfsvergunningenwet 1938 en het Bedrijfsvergunningenbesluit 1941. Wenschen voor een nieuwe regeling van deze kwestie: gemengde controleerende organen, grootere soepelheid bij de verstrekking van vergunningen.

B a VI 5

Maatschappijbelangen Jan. 1946

091+114.46

Marktanalyse voor gemeentebedrijven II.

Lodff, J. R. de — Schr. geeft eenige algemeene beschouwingen over de conjunctuur in het economisch leven, verlicht met grafische voorstellingen. Daarna berekent hij den seizoeninvloed aan de hand van een voorbeeld van de stroomopbrengst van een gemeentelijk electriciteitsbedrijf.

B a VI 12

Financieel Overheidsbeheer 15 Nov. 1945

752.334:B 32

Eenige beschouwingen over de meest economische bestelserie en het bestelniveau

Buys, B. G. F. — Uitvoerige bespreking van dit vraagstuk. De bepaling van de hoogte van het bestelniveau en van de meest economische bestelserie, de factoren, die deze beide grootheden beïnvloeden. Formules en grafieken voor bestelniveau en bestelserie. Invloed van seizoenschommelingen op bestelniveau en meest economische bestelserie.

B a VI 20

Tijdschrift voor Efficiency en Documentatie Nr. 8, 1944/1945

73

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN

Enkele gedachten over loonpolitiek

Mulders, Drs Th. H. — Schr. behandelt eenige vraagstukken van de loonpolitiek, waarbij hij ingaat op het toekomstig loonpeil, loonpolitiek in de nabije toekomst, de verhouding van de sociale tot de economische politiek, de loonpolitiek op langere termijn, de economische begeleidingsverschijnselen der loonpolitiek en het nationaal loonniveau en internationale loonverhoudingen.

B a VII 3

Economie Aug./Sept. 1944

371.5

Winstdeeling door arbeiders

Verster, drs. J. — Bespreking van de gedachte van de verplichte deelgerechtigdheid van den arbeider in de totale winst van de gezamenlijke ondernemingen in den zelfden bedrijfstak en de verbinding hiervan met een verplichte spaarregeling. Is vermeerdering van het reële inkomen eener volksgroep mogelijk? Analyse van de inkomensverhoging van arbeid ten koste van kapitaal door productiviteitverhoging, door vermogensvorming, door kunstmatige interventie en via den fiscus. Behandeling van de vraag of dit ook door winstdeeling mogelijk is. Is vormverandering in het arbeidersinkomen door winstdeeling wenschelijk? Technische bezwaren tegen het winstaandeel. Schr. ziet winstgerechtigdheid als een utopie.

B a VII 3

Economie Nov./Dec. 1945

374

Het probleem van algemeen geldende grondtijden I.

Fukken, J. — Bespreking van de moeilijkheden bij de registratie van normtijden van bepaalde bewegingen in het bedrijf. Analyse der grondbewegingen door Gilbreth, Thun, Hegener, e.a. Bijkomende factoren en hun invloed op de tijdsbesteding. De inrichting van een archief van normtijden.

B a VII 5

Organisatie en Efficiency Nov. 1945

352

De Rorschach-test in het psychotechnicum

Eeden, drs. H. van — Bespreking van de toepassing der Rorschach-test (registratie van de reactie van den proefpersoon bij het toonen van z.g. Zufallsformen) in het psychotechnisch onderzoek. De mogelijkheden en grenzen hiervan. Schr. acht deze test, mits op de juiste wijze gebruikt, een waardevol hulpmiddel.

B a VII 5

Organisatie en Efficiency Nov. 1945

395.3

b. BIJZONDERE BEDRIJVEN

V. INDUSTRIE

De administratieve organisatie van electriciteitsbedrijven

Maris, H. en H. J. van der Meulen — In deze serie besprekingen van de administratieve organisatie van electriciteitsbedrijven behandelen schr. achtereenvolgens de begroting en de projectieuitbreiding, de hulp welke de statistiek hierbij moet verleen en een voorbeeld van een organisatievorm van de administratie waarin een ponskaartensysteem wordt toegepast.

B b V 19

Financieel Overheidsbeheer 15 Nov. 1945

B 32

IX. VERZEKERING

De verslaglegging bij de levensverzekering-maatschappijen in het bijzonder van de resultaten

Hoek, L. G. van der — Behandeling van de doeleinden die met de verslaglegging worden beoogd. Critische behandeling van de aan levensverzekeringsmaatschappijen voorgeschreven publicaties betreffende resultaten en vermogenspositie in hun betekenissen voor de winstanalyse. De gegevens welke de maatschappijen moeten publiceren acht schr. onvoldoende voor een inzicht in de winstbronnen.

B b IX 2

*Maandblad voor Accountancy en Bedrijfs-
huishoudkunde Jan. 1946*

181:B711

BOEKENREPERTORIUM

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMEENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

II. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE ALS WETENSCHAP

Urwick, L., and E. F. L. Brech. The making of scientific management. Volume I: Thirteen pioneers. London, 1945.

Interessant boek, waarin schr., na een inleidende beschouwing over de betekenis van de „scientific management”, een biografie geven van 13 pioniers op dit gebied, n.l.: Babbage, Taylor, Fayol, Mary Parker Follet, Rowntree, Gantt, Rathenau, Le Châtelier, de Fréminville, Dennison, F. B. en L. Gilbreth, Elbourne. Daarna wordt nog kort besproken de verhouding tusschen wetenschappelijke bedrijfsleiding en overheidsadministratie in Amerika. Besloten wordt met een behandeling van de evolutie van de idee van de wetenschappelijke bedrijfsleiding. Behalve een biografie wordt een kort overzicht gegeven van de gedachten van de besproken personen, terwijl ze ook onderling vergeleken worden. Aan het slot van iedere bespreking is een lijst opgenomen van de voornaamste door hen gepubliceerde werken.

B a II 3

06

LEER VAN DEN KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

Bakker, P. Het rekeningstelsel. Leiden 1944.

Uitvoerige behandeling van een door schr. ontworpen rekeningstelsel. De verhouding tusschen boekhouding, statistiek, budgetteering, voor- en nacalculatie en de eischen, waaraan het rekeningstelsel voor deze doeleinden moet voldoen. Bijzondere aandacht wordt geschonken aan het intracomptabel maken van calculatie en budget. Indeeling der kosten naar kostensoorten en kostenplaatsen. De bedrijfsafrekening staat ten dienste van de kostenplaatsenverantwoording. Opstelling van bedrijfs-, fiscale en officieele balans. Prijsverschil in deze cijfers. Bespreking van verschillende calculatiemethoden. Het budget als controle-instrument. Critische bespreking van de bestaande, wettelijk verplichte rekeningstelsels in Duitschland en Nederland.

B a IV 26

526

Franken, B. J. Handboek voor de moderne bedrijfsadministratie. Amsterdam, 1945.

Dit werk is bedoeld als leerboek voor hen die zich willen bekwamen in de moderne bedrijfsadministratie. De schrijver behandelt de toepassing van het decimale rekeningstelsel en de budgetteering bij de administratie van een chocoladefabriek en bespreekt de in verband hiermede te verrichten boekingen in hulpboeken, jaarnaal en grootboeken. Een beknopte behandeling van het gebruik der statistiek en van de doorschrijfmethode besluiten dit boek. Een groot aantal opgaven ter uitwerking en getallenvoorbeelden ter verduidelijking van het behandelde trachten de bestudeering te vergemakkelijken. Deze nemen een danig deel van het geheel in beslag, dat het boek eigenlijk meer het karakter van een uitgewerkte examenopgave met beknopte toelichting heeft aangenomen. Het is dan ook niet gemakkelijk leesbaar en het vereischt een zeer nauwkeurige studie om het betoog van den schr. op den voet te kunnen volgen.

B a IV 26

85:B41